

Glossariy

8.1 Odamning nafas sistemasi

1. Nafas tizimi – kislorod olib, karbonat angidrid chiqaradigan organlar tizimi.
2. Burun – havoni isitadi, namlaydi va filtrlashga yordam beradi.
3. Farinks (tomoq) – nafas va ovqat yo‘llarining kesishgan joyi.
4. Larinks (laloncha) – ovoz hosil qiluvchi va havo o‘tish joyi.
5. Traxeya – havo o‘pkaga olib boriladigan naycha.
6. Bronxlar – traxeyadan o‘pkaga shoxlangan havo yo‘llari.
7. Bronxiollar – kichik bronxlar, o‘pkada shoxlanadi.
8. Alveolalar – o‘pkaning pufakchalari, gaz almashinuvi joyi.
9. Diafragma – nafas olayotganda harakat qiluvchi mushak.
10. Qovurg‘a oraliq mushaklar – nafas harakatida ishtirok etadigan mushaklar.
11. Gaz almashinuvi – alveolalar va qon o‘rtasidagi kislorod va karbonat angidrid almashinuvi.
12. Inspiratsiya – havoni o‘pkaga tortish jarayoni.
13. Ekspiratsiya – havoni o‘pkadan chiqarish jarayoni.
14. Kislorod (O_2) – nafas olish uchun zarur gaz.
15. Karbonat angidrid (CO_2) – nafas chiqariladigan chiqindi gaz.
16. Pastki nafas yo‘llari – traxeya, bronxlar va o‘pka ichidagi yo‘llar.
17. Yuqori nafas yo‘llari – burun va farinks.
18. O‘pka – gaz almashinuvi amalga oshadigan asosiy organ.
19. Mukoza – nafas yo‘llarini qoplaydigan nam qavat.

20. Sekreksiya – shilliq ishlab chiqarish, havoni namlash va tozalash uchun xizmat qiladi.